

Narození podle způsobu porodu

VERZE 2.0

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Jitka Jírová ¹ , Jiří Jarkovský ¹ , Radka Pohlová ¹ , Ondřej Šanca ¹ , Daniel Klimeš ¹ , Martin Komenda ¹ , Ladislav Dušek ¹
Recenzenti:	Jan Janota ^{2,3} , Jan Malý ^{2,4} , Zbyněk Straňák ^{2,5} , Pacientská rada MZČR ⁶
Instituce:	¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, ² Rada Národního registru reprodukčního zdraví, ³ Fakultní nemocnice Motol, ⁴ Fakultní nemocnice Hradec Králové, ⁵ Ústav pro péči o matku a dítě, ⁶ Ministerstvo zdravotnictví ČR
Datum vytvoření dokumentu:	31. 8. 2023
Datum schválení poradou vedení ÚZIS ČR:	5. 9. 2023
Datum publikace:	5. 9. 2023
Citace:	Jírová J., Jarkovský J., Pohlová R., Šanca O., Klimeš D., Komenda M., Dušek L. Narození podle způsobu porodu. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2023. Dostupné z: https://www.nzip.cz/clanek/1609-narozeni-podle-zpusobu-porodu . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	https://www.nzip.cz/datova-sada/123

1 Popis datové věty

1.1 Základní informace

V rámci zveřejňování dat z Národního registru reprodukčního zdraví (NRRZ) byla připravena datová sada, která přináší informace o novorozenci, základní informace o způsobu porodu a zdravotním stavu narozeného ve formě plně anonymizovaných primárních dat.

Datová sada vzniká v souladu s národní metodikou tvorby otevřených dat a je dostupná v národním katalogu.

Jeden řádek souboru obsahuje informaci o narozeném a jeho základních charakteristikách, jako je věk matky, porodní hmotnost, gestační stáří a další.

Jedná se o údaje, vykazované na Zprávě o novorozenci do Národního registru reprodukčního zdraví, modul Novorozenci. Obsah tohoto hlášení je vymezen Datovým rozhraním NRRZ, blíže viz dokumentace Národního registru reprodukčního zdraví na <https://www.uzis.cz/index.php?pg=registry-sber-dat--narodni-zdravotni-registry--narodni-registr-reprodukčního-zdravi--modul-novorozencu>.

1.2 Primární cíl

Primárním cílem této datové sady je především hodnocení způsobu porodu narozených.

Jedná se o tematicky zaměřenou datovou sadu, která umožňuje podrobnou analýzu počtu narozených podle způsobu porodu a dalších stratifikačních kritérií. Obsahuje reálná plně anonymizovaná individuální data o narozených v České republice. Sady mají za cíl postihnout úzce vymezenou tematickou oblast a umožnit uživatelům vlastní analytické zpracování. Tyto tematické datové sady jsou zcela samostatné, navzájem nepropojitelné.

1.3 Interpretace a informační hodnota

Datová sada zahrnuje přehled základních údajů o narozených, umožňuje sumarizovat podle roku události a analyzovat způsob porodu podle porodní hmotnosti, gestačního stáří a např. polohy plodu. Datová sada umožňuje provádět podrobnou analýzu v dlouhé časové řadě 2000–2022.

1.4 Informační limity

Do Národního registru reprodukčního zdraví, modulu Novorozenci hlásí povinně novorozenecké úseky dětských a ženských oddělení a novorozenecká oddělení lůžkových zdravotnických zařízení a dále lůžková zařízení, kde bylo dítě (nepřetržitě ode dne svého narození) hospitalizováno do 3 měsíců svého života. V případě porodu mimo zdravotnické zařízení má oznamovací povinnost zdravotnický pracovník, který byl při porodu nebo provedl první poporodní ošetření novorozence. Právě tyto případy však zpravidla v evidenci NRRZ chybí.

Z důvodu ochrany osobních údajů fyzických osob a zamezení identifikace právnických osob je limitována úroveň detailu popisných charakteristik (věk matky, porodní hmotnost a gestační stáří jsou členěny do kategorií).

1.5 Příklady použití

Typickým příkladem využití dat je sumarizace počtu narozených podle dostupných kategorií a jejich další rozbor za použití dostupných stratifikačních kritérií, např.:

Hodnocení počtu narozených ročně a sledování datového trendu.

Stratifikace počtu narozených podle způsobu porodu.

Sledování délky hospitalizace podle způsobu porodu a gestačního stáří.

Příklad konkrétního výstupu: uživatel hodnotí v časové řadě 2000–2022 počet narozených podle způsobu porodu, vaginálních operačních porodů. Způsob porodu dává do souvislosti s polohou plodu, gestačním stářím a sleduje mediánový věk při propuštění u těchto dětí ve všech kategoriích.

1.6 Ochrana osobních údajů a identity právnických osob

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

Pro odstranění rizika identifikace fyzických nebo právnických osob jsou data kompletně anonymizována a neobsahují žádné identifikátory umožňující propojení řádků mezi sebou, jednotlivé řádky souboru jsou tak zcela nezávislé a využitelné pouze pro sumární hodnocení vykázaných zdravotních služeb.

Ze stejného důvodu soubor neobsahuje žádné datové údaje, pouze rok události a identifikaci PZS pouze do úrovně typu PZS. Z důvodu zamezení nepřímé identifikace osoby neobsahuje datová sada žádnou informaci o regionu.

Tento postup zajišťuje konzistenci celkových sum vykázaných novorozenců v rámci ČR a zároveň neumožňuje identifikovat novorozence se vzácnými kombinacemi charakteristik.

1.7 Klíčová slova

NRRZ, novorozenec, narození, gestační stáří, porodní hmotnost, způsob porodu, poloha plodu

1.8 Klasifikace dle EuroVoc

newborn, gestational age, birth weight, mode of delivery

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace
 - 1 x ročně za uzavřený kalendářní rok.
- Formát datové sady: csv
- Počet záznamů: 2 451 058
- Počet popisných atributů: 10
- Velikost: -
- Odborný garant: Jitka Jírová

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datové sady je databáze Národního registru reprodukčního zdraví (NRRZ), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a.

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje primární neagregovaná data, použité transformace vybírají z data porodu pouze rok. Do kategorií jsou rozděleny také položky věk matky, porodní hmotnost, gestační stáří a délka života při propuštění.

5 Atributy datové sady

1. Rok narození

Název parametru: rok_narozeni

Datový typ: numeric

Popis parametru: Kalendářní rok narození.

Možné hodnoty: Od roku 2000 do posledního uzavřeného roku.

2. Typ poskytovatele zdravotních služeb

Název parametru: typ_pzs

Datový typ: numeric

Popis parametru: Typ poskytovatele zdravotních služeb. Typ poskytovatele je určen podle stavu ke dni vzniku sady, a to po celé sledované období.

Možné hodnoty:

- 1) Poskytovatel zdravotních služeb základní úrovně
- 2) Perinatologické centrum intermediární péče
- 3) Perinatologické centrum intenzivní péče

3. Věk matky

Název parametru: vek_matky

Datový typ: numeric

Popis parametru: Věk matky při porodu.

Možné hodnoty:

- 1) -19
- 2) 20–24
- 3) 25–29
- 4) 30–34
- 5) 35–39
- 6) 40+

Poznámka: Data dostupná od roku 2016.

4. Gestační stáří

Název parametru: gestacni_stari

Datový typ: numeric

Popis parametru: Gestační stáří plodu při narození.

Možné hodnoty:

- 1) $\leq 31+6$ týden těhotenství
- 2) $32+0 - 36+6$ týden těhotenství
- 3) $37+0 - 38+6$ týden těhotenství
- 4) $\geq 39+0$ týden těhotenství

5. Porodní hmotnost

Název parametru: porodni_hmotnost

Datový typ: numeric

Popis parametru: Porodní hmotnost.

Možné hodnoty:

- 1) Méně 1499 g
- 2) 1500–2499 g
- 3) 2500–3499 g
- 4) Více než 3500 g

6. Způsob porodu

Název parametru: zpusob_porodu

Datový typ: numeric

Popis parametru: Způsob porodu.

Možné hodnoty:

1) Vaginální porod

2) Císařský řez

7. Vaginálně – spontánně

Název parametru: vaginalne_spontanne

Datový typ: numeric

Popis parametru: Vaginální spontánní porod.

Možné hodnoty: 0 (ne/neznámo) a 1 (ano).

Poznámka: Data dostupná od roku 2016.

8. Vaginálně – operačně

Název parametru: vaginalne_operacne

Datový typ: numeric

Popis parametru: Vaginální operační porod (VEX nebo forceps – porodnické kleště).

Možné hodnoty: 0 (ne/neznámo) a 1 (ano).

9. Poloha plodu

Název parametru: poloha_plodu

Datový typ: numeric

Popis parametru: Poloha plodu.

Možné hodnoty:

1) Hlavičkou

2) Koncem pánevním

3) Jiná poloha

10. Délka života při propuštění

Název parametru: delka_zivota_prop

Datový typ: numeric

Popis parametru: Celková délka hospitalizace dítěte. Počítáno z poslední zprávy o novorozenci. ZN1-ZN8.

Možné hodnoty:

0) 0 dní

1) 1 den

2) 2 dny

3) 3 dny

4) 4 dny

5) 5 dní

6) 6 dní

7) 7–13 dní

8) Více než 14 dní

Poznámky:

¹ZN1-ZN8: hodnota počítaná z poslední zprávy o novorozenci (na zprávě 1 až zprávě 8), přičemž se nezapočítávají rehospitalizace (zpráva č. 9).

ZN: Zpráva o novorozenci